

Вінницький національний технічний університет

Факультет менеджменту

Кафедра економіки підприємства та виробничого менеджменту

Кваліфікаційна магістерська робота на тему:

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Виконала: ст. гр. МОп-14м

спеціальності 8.03060101 «Менеджмент
організацій і адміністрування»

Мар'янко А.А.

Керівник: к.е.н., професор Козловський В.О.

Метою роботи

є дослідження сутності поняття «економічна безпека підприємства», встановлення та аналіз впливу різних видів ризиків на економічну безпеку підприємства та розробка заходів щодо удосконалення управління ризиками як необхідної умови забезпечення економічної безпеки підприємства.

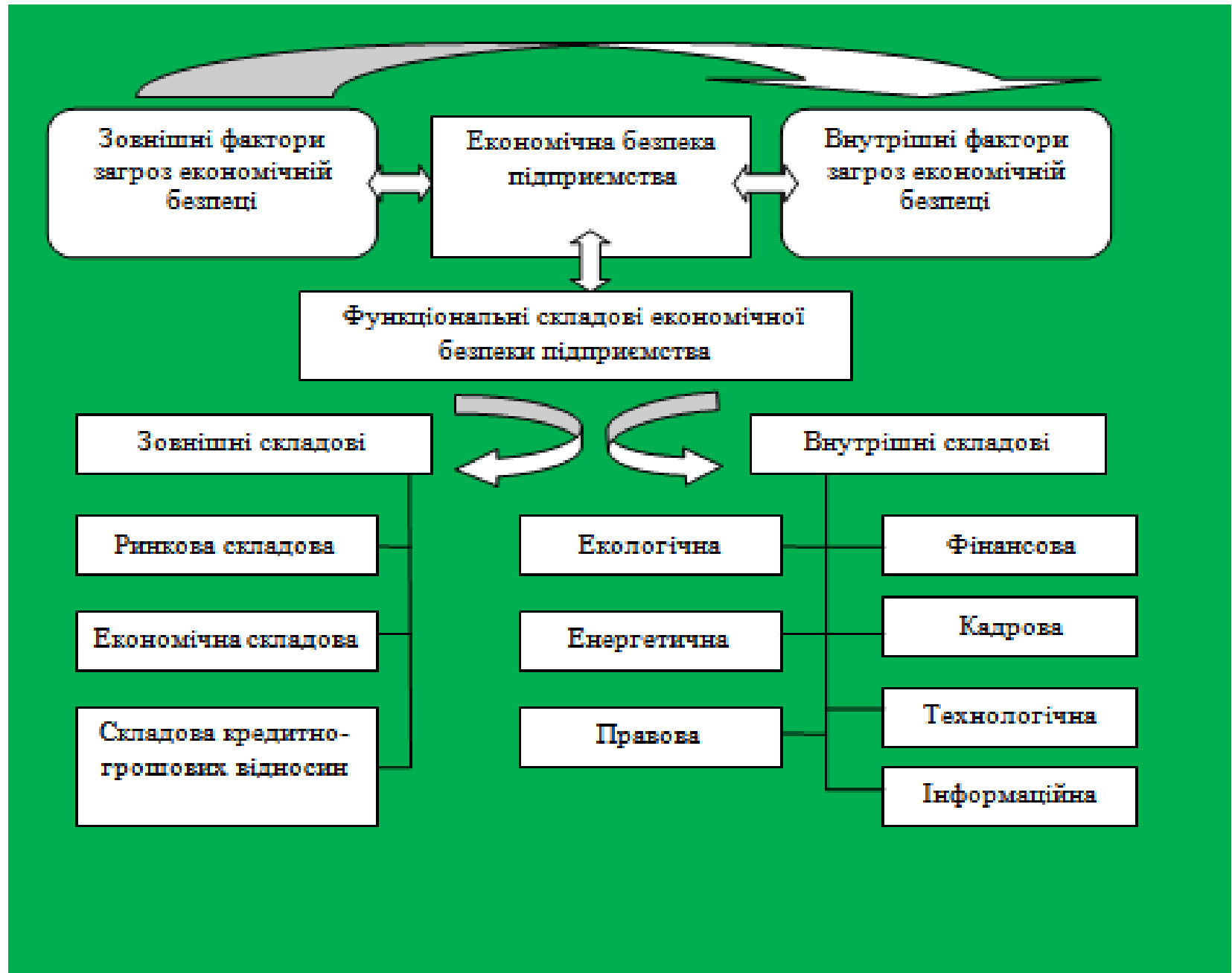
Для досягнення мети в роботі були поставлені наступні завдання:

- 1) провести теоретичні дослідження економічних категорій «ризик» та «економічна безпека» і встановити зв'язок між цими категоріями;
- 2) проаналізувати існуючі методи встановлення рівня економічної безпеки підприємства та обрати оптимальні;
- 3) встановити види підприємницьких ризиків та ступінь їх впливу на економічну безпеку підприємства;
- 4) проаналізувати організаційно-економічну діяльність підприємства ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат»;
- 5) дослідити існуючу на підприємстві систему управління ризиками та систему забезпечення економічної безпеки;
- 6) обґрунтувати стратегію економічного розвитку підприємства на середньострокову перспективу;
- 7) запропонувати заходи щодо удосконалення управління ризиками на підприємстві та забезпечення економічної безпеки підприємства тощо.

Наукова новизна

дослідження полягає у систематизації ризиків та їх впливу на результати діяльності підприємств м'ясопереробної промисловості, визначенні рівнів економічної безпеки та їх взаємозв'язку із ризиками та загрозами, які впливають на діяльність підприємства, а також використанні інтегрального показника економічної безпеки, що дає змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо нейтралізації реальних і потенційних ризиків у діяльності підприємства.

Зміст та структура поняття «економічна безпека»

Причини виникнення підприємницьких ризиків

Трактування поняття «ризик» різними дослідниками

Автор	Визначення
Дж. Кейнс	Вірогідність відхилення від поставлених цілей [цит. по 21]
Ф. Найт	Небезпека, можливість збитку [цит. по 22]
М.Г. Лапуста	Категорія «ризик» характеризує таку ситуацію, коли настання невідомих подій має і може бути оцінено кількісно [23]
Г.Б. Клейнер	Вірогідність (загроза) втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоотримання доходів або появи додаткових витрат в результаті здійснення певної виробничої і фінансової діяльності [24]
А.П. Альгін	Діяльність, пов'язана з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, в процесі якої є можливість кількісно і якісно оцінити вірогідність досягнення передбачуваного результату, невдачі або відхилення від мети [14]
О.Л. Устенко	Вірогідність (загроза) втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоотримання доходів або появи додаткових витрат в результаті здійснення певної виробничої або фінансової діяльності [25]
В.М. Гранатуров	Дія (діяння, вчинок), що здійснюється в умовах вибору (у ситуації вибору, сподіваючись на позитивний результат), коли в разі невдачі існує можливість (міра небезпеки) опинитися в гіршому положенні, ніж до вибору (або в разі невиконання цієї дії) [26]
В.О. Лялін та П.В. Воробйов	Ризик – діяльність, пов'язана з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, в процесі якої є можливість кількісно і якісно оцінити вірогідність досягнення передбачуваного результату, невдачі і відхилення від мети [27]
П.В. Грабовий	Ризик – загроза того, що фірма зазнає втрат у вигляді додаткових витрат або отримує доходи нижчі за ті, на які вона розраховувала [28]
О. Вакульчик	Наслідок дії або бездіяльності, в результаті якої існує реальна можливість здобуття невизначених результатів різного характеру, як позитивно, так і негативно впливаючих на фінансово-господарську діяльність підприємства [29]
В.О. Козловський	Ризик – це ймовірність виникнення додаткових збитків або недоотримання доходів у порівнянні з варіантом, передбаченим підприємцем. Або ризик – це ймовірність перевищення очікуваного рівня втрат, який був запланований підприємцем [30]

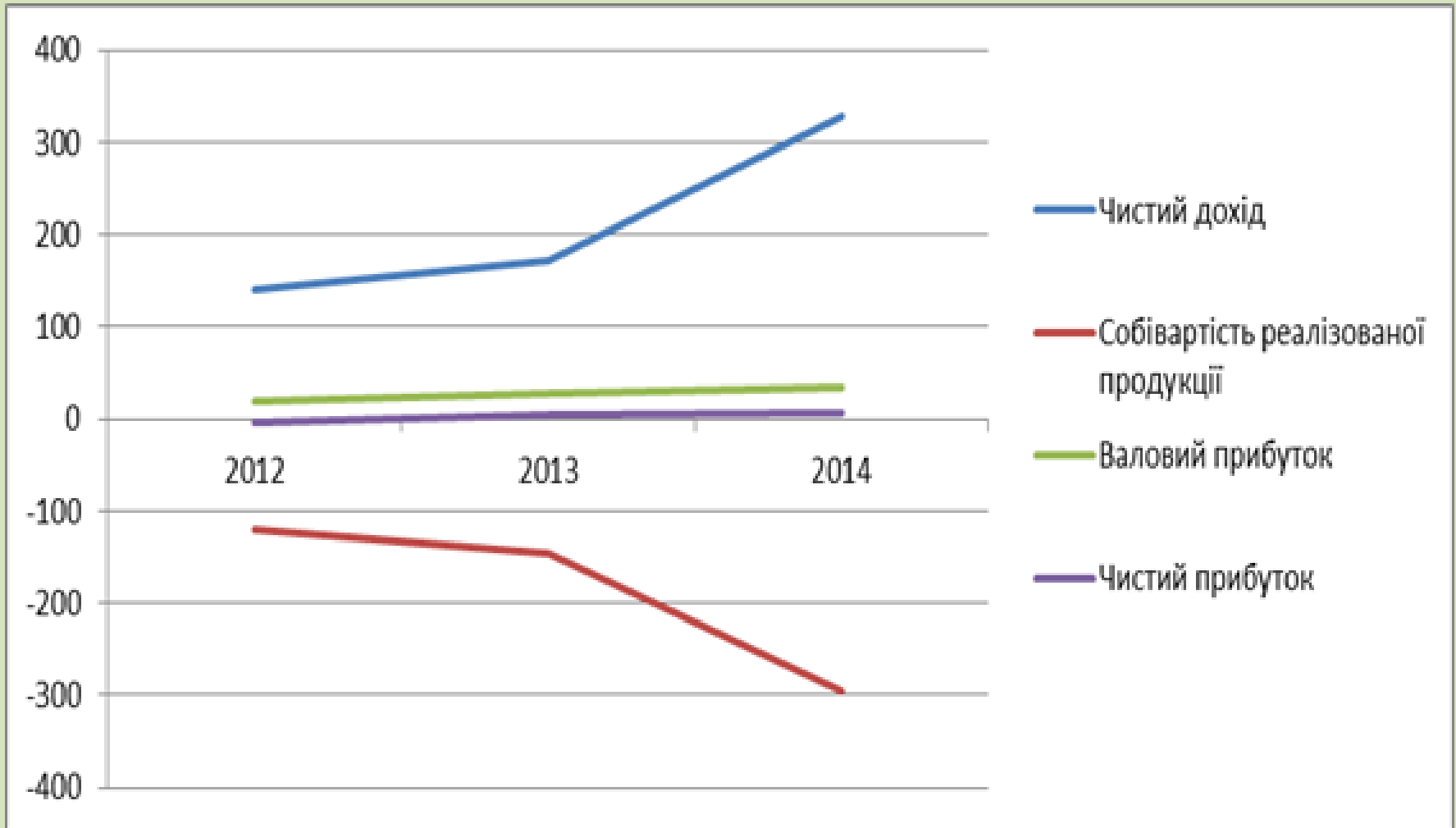
Види ризиків при антикризовому управлінні

Ознака	Види ризиків
Призначення ризиків	Ризики, що передбачають втрати; ризики, що передбачають вигоду.
Функціональні особливості ризик-процесу	Маркетингові; інноваційні; інвестиційні; виробничі; страхові; фінансові.
Зміст ризик-результату	Економічний; соціальний; правовий; організаційний; інноваційний; психологічний; іміджевий.
Наслідки реалізації ризик-рішення	Соціальні; політичні; екологічні; демографічні.
Рівні зовнішніх чинників (джерел) ризиків	Міжнародні; макроекономічні; регіональні.
Ринкові ризики	Конкурентні; кон'юнктурні; цінові; комунікаційні.
Ризики на виробництві	Людські ресурси; інформаційні; фінансові; матеріальні ресурси.
Спосіб дії ризику	Цільовий; стратегічний; тактичний; прогнозований, запланований; концептуальний; мотиваційний, стимулюючий; структурний.
Характер вияву	Суб'єктивний; об'єктивний; неправомірний (правомірний); невинуватий (винуватий); криміногенний.
Метод встановлення	Експертний; економіко-математичний, дисконтування; статистичний; інтуїтивний.

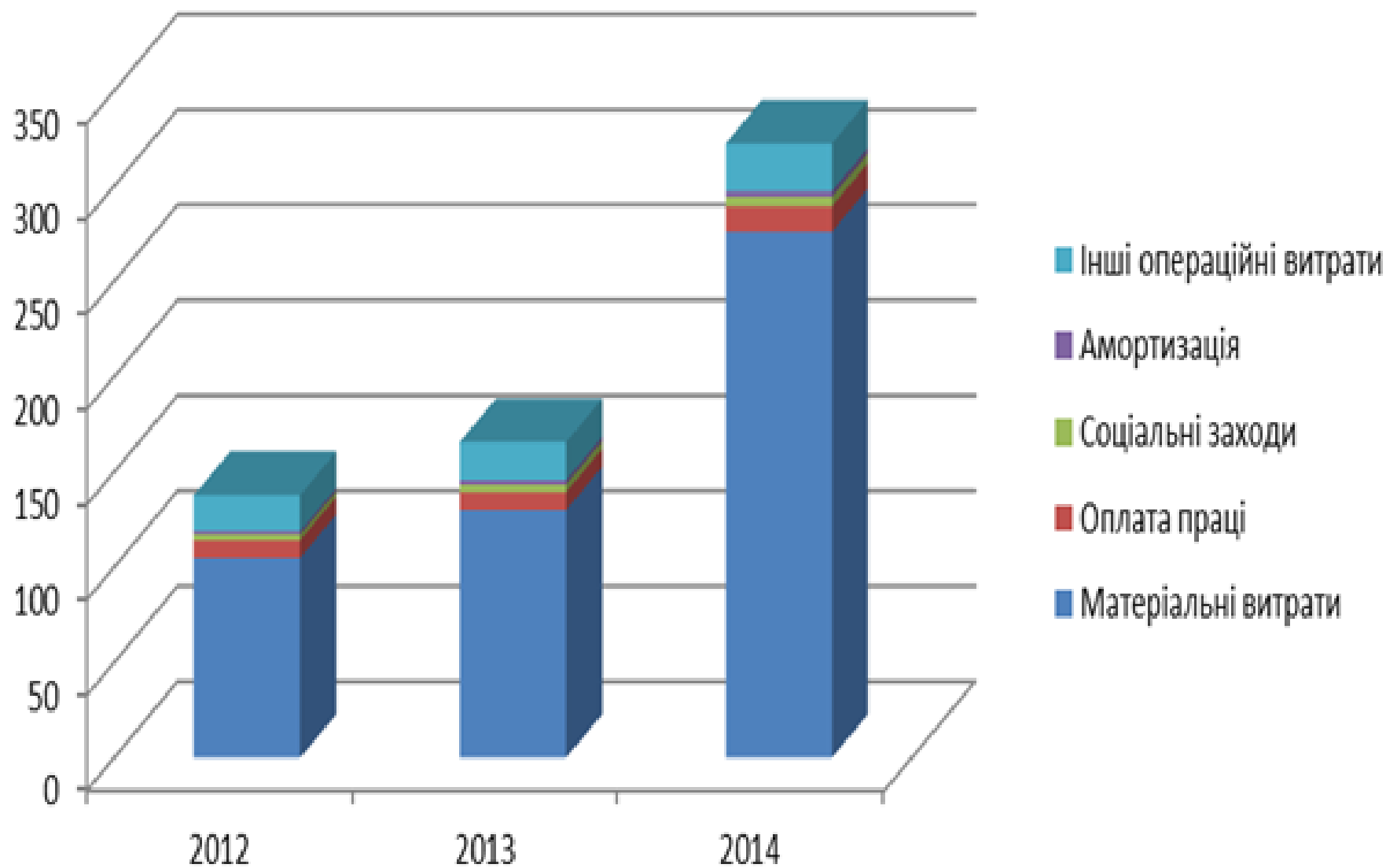
Результати діяльності ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат» за 2012-2014 р., тис.грн

Показники	Роки			Відхилення (+,-)		Відхилення (%)	
	2012	2013	2014	2013/ 2012	2014/ 2013	2013/ 2012	2014/ 2013
Дохід від реалізації продукції	166504,0	207780,0	378889,0	41276,0	171109,0	+24,79	+82,35
Податок на додану вартість	27751,0	34630,0	49489,0	6879,0	14859,0	+24,79	+42,91
Чистий дохід від реалізації продукції	138653	172689	329364	34036,0	156675,0	+24,55	+90,73
Собівартість реалізованої продукції	119928,0	145543,0	295533,0	25615,0	149990,0	+21,36	+103,06
Валовий прибуток	18725	27146	33831	8421,0	6685,0	+44,97	+24,63
Інші операційні доходи	10454,0	409,0	74819,0	-10045,0	74410,0	-96,09	+18193,1
Адміністративні витрати	7536,0	7529,0	8974,0	-7,0	1445,0	-0,09	+19,19
Витрати на збут	10862,0	10751,0	15247,0	-111,0	4496,0	-1,02	+41,82
Інші операційні витрати	13595,0	2033,0	75145,0	-11562,0	73112,0	-85,05	+3596,26
Прибуток від операційної діяльності	-2814,00	7242	9284	10056,0	2042,0	-357,36	+28,20
Інші фінансові доходи	29,0	158,0	87,0	129,0	-71,0	+444,83	-44,94
Інші доходи	1239,0	1522,0	631,0	283,0	-891,0	+22,84	-58,54
Фінансові витрати	2036,0	1703,0	305,0	-333,0	-1398,0	-16,36	-82,09
Інші витрати	182,0	372,0	275,0	190,0	-97,0	+104,40	-26,08
Фінансові результати до оподаткування:	-3764,00	6847	9422	10611,0	2575,0	-281,91	37,61
Чистий прибуток	-3846,00	5326	6782	9172,0	1456,0	-238,48	27,34

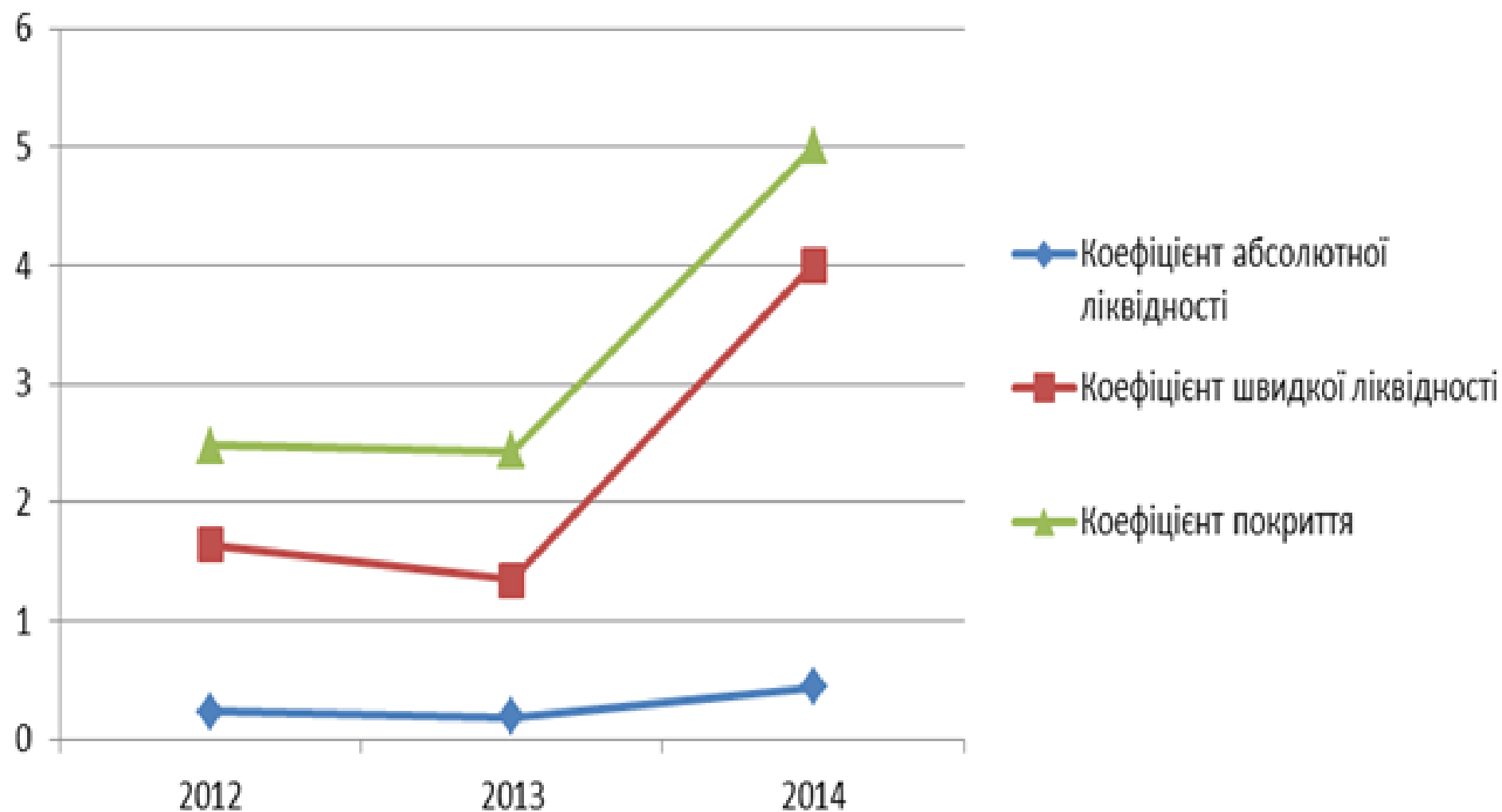
Основні показники діяльності ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат» у 2012-2014 рр. (млн. грн)

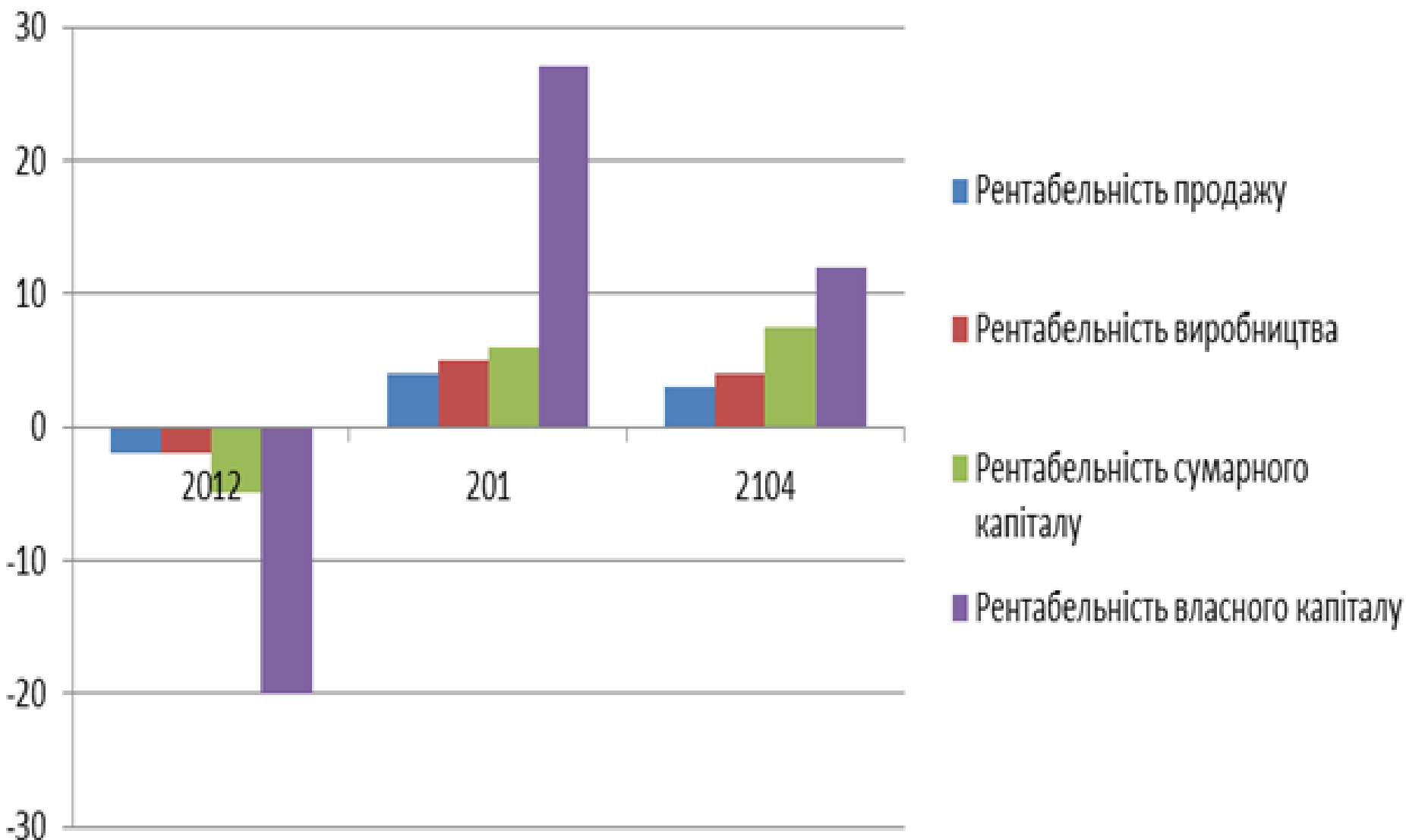
Структура операційних витрат ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат» за 2012-2014 рр., млн. грн.

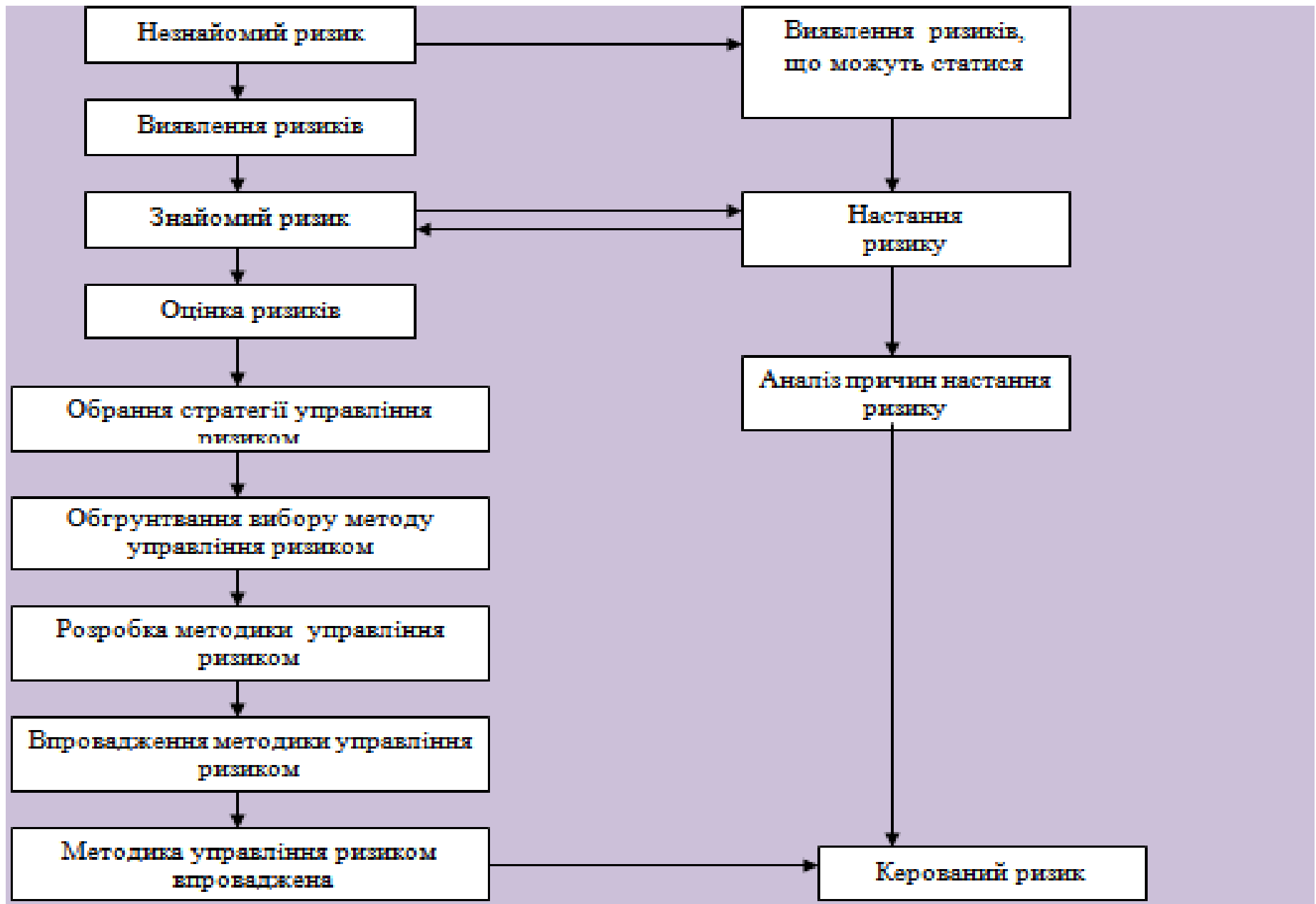
Динаміка зміни коефіцієнтів ліквідності ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат» за 2012-2014 рр.

Динаміка зміни коефіцієнтів рентабельності ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат» за 2012-2014 рр.

Алгоритм управління ризиками на підприємстві

Інтегральний показник економічної безпеки підприємства розраховується за формулою:

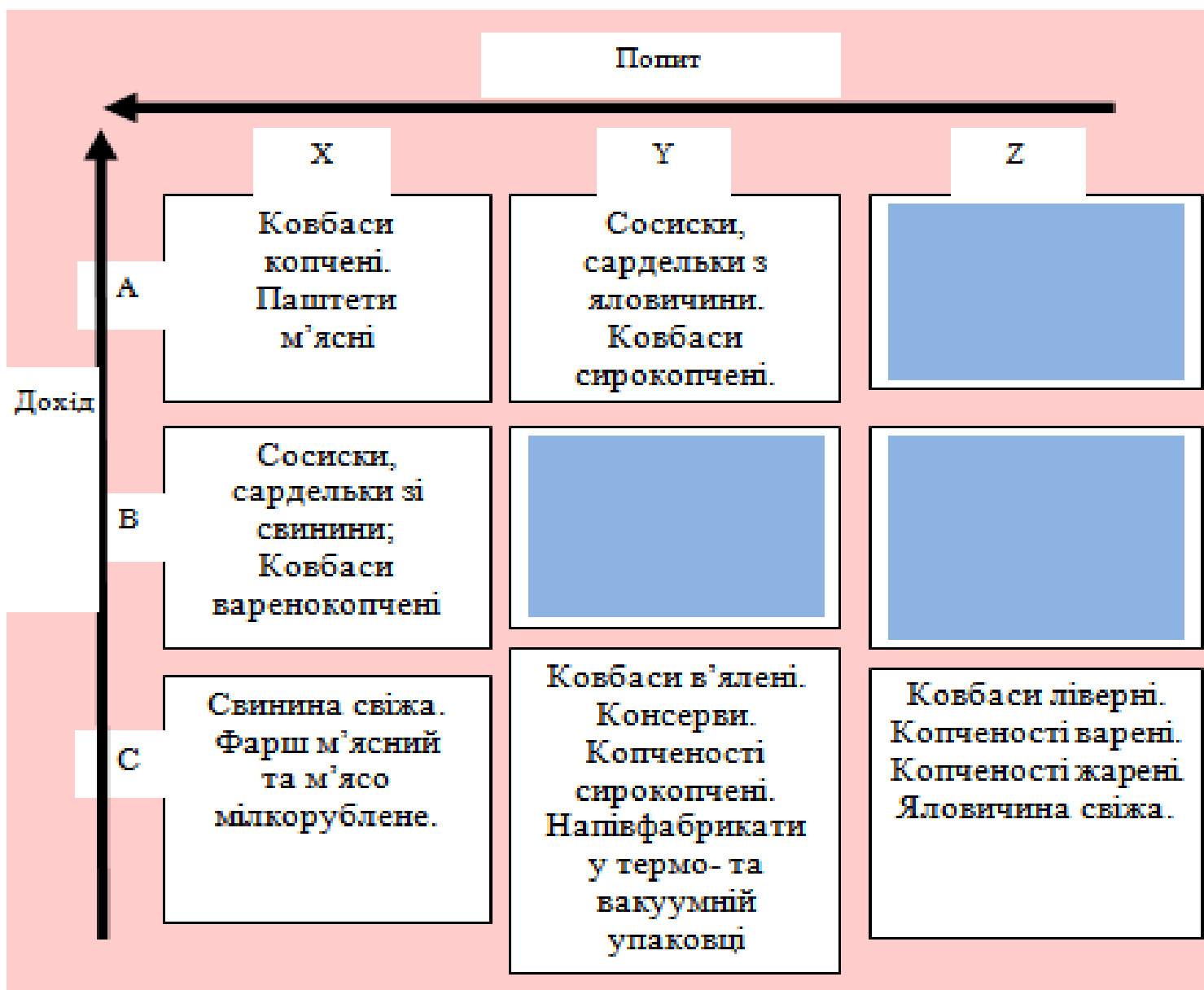
$$K_B = \frac{OP + A}{(BM + ЗП + IOB) \frac{I_i}{100} + ФВ} - 1$$

де: ОП – фінансовий результат від операційної діяльності;
BM – матеріальні витрати;
ЗП – витрати на оплату праці та соціальні відрахування;
IOB – інші операційні витрати;
 I_i – відсоток інфляції в i -му періоді;
ФВ – фінансові витрати;
А – амортизація.

Розрахунок інтегрального показника K_v економічної безпеки ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат» за 2012-2014 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,-)	
	2012	2013	2014	2013/ 2012	2014/ 2013
ОП – фінансовий результат від операційної діяльності	-3764	7242	9284	11006	2042
ВМ – матеріальні витрати	105754	129692	276119	23938	146427
ЗП – витрати на оплату праці та соціальні відрахування	12522	12784	18065	262	5281
ІОВ – інші операційні витрати	19034	20209	23941	1175	3732
Іі – відсоток інфляції в і-му періоді	112,3	109,3	104,6	-3	-4,7
ФВ – фінансові витрати	2036	1703	305	-333	-1398
А – амортизація	1748	2266	2980	518	714
K_v – коефіцієнт відтворення	-1,013	-0,947	-0,963	0,066	-0,016

ABC-XYZ-аналіз асортименту ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат»

Впровадження системи оперативного планування на підприємстві

Впровадження системи оперативного планування на підприємстві

Етап 1.
Розробка
методики
оперативного
планування

Розробка нормативних документів з питань планування, аналіз фінансової звітності підприємства, фінансових потоків та взаємовідносин між його структурними підрозділами.

Етап 2.
Впровадження
автоматизованої
системи
управління

Формування системи бюджетів, закріплення статей бюджету за центрами фінансової відповідальності (центрами прибутку), узгодження та налагодження формул для розрахунку пов'язаних статей бюджету

Етап 3.
Впровадження
технології
колективного
планування

Впровадження колективного планування у всіх підрозділах, розробка спеціальних інструкцій та модулів.
Діагностика.
Інформаційний аналіз.
Розробка критеріїв оцінювання ризик-рішень.

Пропозиції та заходи з посилення економічної безпеки та управління ризиками на підприємстві ПАТ «Козятинський м'ясокомбінат»

Пропозиції та заходи	Терміни виконання	Вартість впровадження	Ефект від впровадження
Упорядкування і систематизація документообігу	Січень 2016 р. – вересень 2017 р.	57000 грн.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оперативність роботи з документами. 2. Скорочення термінів опрацювання документів. 3. Централізоване зберігання текстів документів тощо.
Впровадження нової технологічної стратегії	Січень 2016 р. – грудень 2016 р.		<ol style="list-style-type: none"> 1. Повніше задоволення попиту споживачів. 2. Зменшення собівартості виробленої продукції. 3. Оптимізація виробництва м'ясних виробів.
Впровадження автоматизованої системи бюджетування	Січень 2016 р. – грудень 2016 р.	200000	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ефективне планування. 2. Дієвий контроль за виконанням бюджету. 3. Покращення надійності планових показників. 4. Ефективна взаємодія всіх підрозділів підприємства.
Впровадження нових підходів до управління ризиками	Січень 2016 р. – грудень 2016 р.	-	Підвищення рівня економічної безпеки. Зменшення непередбачених втрат на підприємстві
Всього		257000	Приблизно 500 тис. грн.

**ДЯКУЮ
ЗА
УВАГУ!!!**

Вінницький національний технічний університет

